

Μία μελέτη του Ελληνικού διαδικτυακού ιπποδρομιακού portal cosmicway.net για την κρίσιμη κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει οι Ελληνικές ιπποδρομίες (Αθήνα, Σεπτέμβριος 2010)

Ελληνικός ιππόδρομος – προ του κλεισίματος

Οι τελευταίες ημέρες της Πομπηίας για τις Ελληνικές ιπποδρομίες, ελλείπει πελατειακού κοινού.

Θα επιχειρήσουμε μία ανασκόπηση, με έμφαση στις αιτίες που έχουν απομακρύνει το κοινό και στα πολλά λάθη που έχουν γίνει.

Ο στόχος μας είναι περισσότερο να «βοηθήσουμε» τους όποιους μελλοντικούς επενδυτές που θα ήθελαν να ξεκινήσουν ένα νέο ιπποδρόμιο στην Ελλάδα και όχι να σώσουμε την παρούσα κατάσταση, αφού με την πορεία που έχουν πάρει τα πράγματα, ένας τέτοιος στόχος θα ήταν τόσο ανεδαφικός όσο και εξαιρετικά παράτολμος.

Ο Ιππόδρομος και τα άλλα στοιχεία

Ο Ελληνικός ιππόδρομος ξεκίνησε το 1926. Για 27 χρόνια είχε μάλιστα το μονοπώλιο στον αθλητικό στοιχηματισμό, ήτοι από το 1926 ως το 1959 μείον τα χρόνια του πολέμου.

Το 1959 ιδρύθηκε ο ΟΠΑΠ και άρχισε να παίζεται και το ΠΡΟΠΟ.

Αυτή η συνύπαρξη, ΠΡΟΠΟ και ιππόδρομος, κράτησε έως τα 1994-95 περίπου. Τότε άρχισε να παίζεται και το ποδοσφαιρικό στοιχείο, που ήταν παράνομο μεν στην αρχή αλλά ευρύτατα διαδεδομένο και σχεδόν ταυτόχρονα άνοιξαν τα καζίνο ελεύθερα πιά να τα επισκέπτεται ο Έλληνας πολίτης.

Από το 2000 και μετά ξεκίνησε το νόμιμο «πάμε στοιχήμα» του ΟΠΑΠ, και την ίδια στιγμή ή πολύ λίγο μετά ξεκίνησε και το ιντερνετικό στοιχήμα στις ξένες εταιρείες, που κερδίζει συνέχεια έδαφος μέχρι και τις μέρες μας.

Ο ιππόδρομος λοιπόν όπως βλέπουμε αποκτούσε κάθε τόσο καινούριους ανταγωνιστές. Αυτοί οι ανταγωνιστές από ένα σημείο και μετά άρχισαν να γίνονται «επικίνδυνοι».

Τα παλιά χρόνια το χαρακτηριστικό του ιπποδρόμου που τον έκανε να ξεχωρίζει ήταν το εξής:

Ο ιππόδρομος ήταν το μόνο είδος δημοσίου στοιχήματος που μπορούσε ο παίκτης να διεκδικήσει την «άμεση νίκη». Το ΠΡΟΠΟ δεν μπορούσε να το προσφέρει αυτό.

Υπήρχε λοιπόν πάντα το δέλεαρ να μάθει κανείς ιππόδρομο και να αρχίσει να ασχολείται με τις κούρσες, όμως από το 1994 και μετά, όπως εξηγήσαμε, αυτή η μοναδικότητα σιγά-σιγά έπαψε να υπάρχει.

Η οικονομική πορεία του ιπποδρόμου

Ο Ελληνικός ιππόδρομος ήταν πάντα φτωχός συγγενής, από πλευράς ενεργού αριθμού φιλίππων, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει και ότι «δεν έβγαινε» οικονομικά. Η έντονη οικονομική δυσπραγία υπάρχει από το 2008 (και κάποια μηνύματα προαναγγελίας της από το 2006).

Εκτιμάται ότι ο ενεργός αριθμός φιλίππων που στοιχηματίζουν στην Ελλάδα ήταν της τάξεως των 30,000 και ότι σήμερα έχει μειωθεί σε λίγο κάτω από 15,000.

Το «μεγάλο» νούμερο, των 30,000, είναι στην πραγματικότητα μικρό αν το συγκρίνει κανείς με το μέγεθος του πληθυσμού των φίλων του ποδοσφαιρικού στοιχήματος και του ΠΡΟΠΟ παλιότερα.

Το σημερινό νούμερο είναι πολύ χειρότερο βέβαια.

Όμως μέχρι πριν 15 χρόνια περίπου ο ιππόδρομος ελάχιστα πράγματα μπορούσε να κάνει γι αυτό.

Εκ των πραγμάτων το παιχνίδι μπορούσε να γίνει μόνο μέσα στο Φαληρικό Δέλτα και έτσι τα οποιαδήποτε σχέδια επέκτασης δεν είχαν αντικείμενο.

Το 1998 όμως όταν μπήκε το totalizator και το παιχνίδι έγινε on line, σε όλη τη χώρα, η άνοδος ήταν μεγάλη και το ημερήσιο στοιχήμα σχεδόν διπλασιάστηκε.

Έτσι λοιπόν είδαμε μία πορεία που στην πραγματικότητα ήταν αντίστροφη από αυτήν που θα έπρεπε λογικά να ισχύει τότε, σαν αποτέλεσμα της πρώτης εμφάνισης των ανταγωνιστών.

Η τεχνολογία διπλασίασε το στοιχήμα αφού το έκανε από «μη προσβάσιμο», «προσβάσιμο» αλλά την ίδια ώρα οι αρνητικοί παράγοντες είχαν ήδη αρχίσει να λειτουργούν διαβρωτικά.

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι στις αρχές του 2000, το ημερήσιο στοιχήμα έφτασε το 1 δις δραχμές, για να πέσει όμως στις 850,000 και να σταθεροποιηθεί εκεί, σχεδόν αμέσως με την έναρξη του «πάμε στοιχήμα» που έγινε τον Απρίλιο της ίδιας χρονιάς. Το νούμερο 850,000 όμως θεωρήθηκε αρκετά ικανοποιητικό και έτσι αυτό το γεγονός δεν είχε δημιουργήσει τότε δυσάρεστη εντύπωση.

Από το 2000 ως το 2006 τα πράγματα έμειναν σταθερά, ενώ μεσολάβησε και η μεταφορά από το Φάληρο στο Μαρκόπουλο (2003), που με τη σειρά της ήταν μία πολύ δαπανηρή επιχείρηση όσο και απίστευτα αποτυχημένη.

Το Μαρκόπουλο

Η επιλογή της τοποθεσίας Μαρκόπουλο για την κατασκευή ιπποδρόμου, που θα έπαιρνε τη θέση του Φαληρικού Δέλτα, αποδείχτηκε πάρα πολύ άστοχη.

Ήταν φανερό ότι η μεγάλη απόσταση ήταν απαγορευτική, όμως αυτό αγνοήθηκε από όλους τους φορείς που ενεπλάκησαν, με τα αποτελέσματα που βλέπουμε τώρα.

Από το 2003 και μετά που λειτουργεί το Μαρκόπουλο, το στοίχημα του ΟΔΙΕ άρχισε να γίνεται μόνο από τα πρακτορεία. Οι σχετικές αναλογίες στοιχήματος απ' ευθείας στον ιππόδρομο και στοιχήματος μέσω πρακτορείων άλλαξαν δραματικά. Προ του τοταλιζατέρ και του online (1998), οι αναλογίες ήταν ιππόδρομος 90% - πρακτορεία 10%. Από το 1998 έως το 2003 που ο ιππόδρομος ήταν στο Φάληρο και λειτουργούσε και το τοταλιζατέρ έγιναν ιππόδρομος 50% - πρακτορεία 50%. Στο Μαρκόπουλο έγιναν ιππόδρομος 10% - πρακτορεία 90% !

Αυτές οι αναλογίες, όταν διαμορφώνονται σε τέτοιο βαθμό «υπέρ των πρακτορείων», αυξάνουν τα έξοδα του ΟΔΙΕ κατά τι, αλλά το μεγάλο πρόβλημα που θεωρείται σήμερα καταδικαστικό για το μέλλον των Ελληνικών ιπποδρομιών είναι ότι πλέον δεν δημιουργούνται καινούριοι φίλιπποι.

Η ίδια η «sports arena» του αθλήματος βρίσκεται «εκτός ορίων» και αυτό σε συνδυασμό και με τα ανταγωνιστικά παιχνίδια που σήμερα υπάρχουν σε μεγάλο αριθμό θεωρείται πάρα πολύ κακό.

Το προφίλ της εταιρείας

Ο Ελληνικός ιππόδρομος διοικείται από δύο ανεξάρτητες αρχές, τον ΟΔΙΕ και την Φίλιππο Ένωση, οι οποίες συνεργάζονται μεταξύ τους.

Το προφίλ και των δύο αρχών βρίσκεται στο κατώτερο δυνατό σημείο:

ΟΔΙΕ - Κομματικό μαγαζί

Φίλιππος Ένωσις - Ανενεργός πλουτοκρατία

Στη σύγχρονη Ελληνική κοινωνία τίποτα δεν θεωρείται πιά αρνητικό από τα «κομματικά μαγαζιά» και την «ανενεργό πλουτοκρατία», εξακολουθεί όμως το κράτος -που διοικεί τον ιππόδρομο- να τα ανέχεται, με αλαζονικότητα και αντιδημοκρατικότητα τρόπο.

Αγωνιστικά έκτροπα και η επίδραση τους

Αν γίνει αυτή τη στιγμή μία έρευνα κοινής γνώμης με αντικείμενο «γιατί πέφτει το ιπποδρομιακό στοίχημα» είναι σχεδόν βέβαιο ότι οι ερωτώμενοι θα το αποδώσουν σε αγωνιστικά έκτροπα που συμβαίνουν, ήτοι ιπποδρομίες που έχουν κατηγορηθεί σαν «στημένες», αδιαφορία εκ μέρους αναβατών και άλλα παρόμοια.

Αυτό το δημοσκοπικό εύρημα είναι ελεγχόμενης ποιότητας και αντανακλά περισσότερο τη διάθεση των ερωτωμένων να κάνουν κριτική στα ιπποδρομιακά δρώμενα. Και σε παλιότερες χρονικές περιόδους ελέγοντο τα ίδια ακριβώς (1955, 1965, 1975, 1985, 1995).

Περιέχεται όμως και μία δόση αληθείας.

Υπάρχει μία δραματική αλλοίωση, από τον παλιό ιππόδρομο στον νέο. Ενώ τότε υπήρχε η δυνατότητα προσέγγισης στον αγωνιστικό χώρο και η «οικογενειακή ατμόσφαιρα» που βοηθούσε κάπως τον παίκτη, σήμερα αυτά δεν υπάρχουν.

Οι όποιες έκτροπες αγωνιστικές καταστάσεις λειτουργούν κατά συνέπεια εις βάρος του ιπποδρόμου, συσσωρευτικά και σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό.

Ακόμα περισσότερο κακό κάνει η ατιμωρησία και τα γνωστά «συχωροχάρτια» αλλά και οι «ψιθυριστές» που πολλές φορές είναι πρόσωπα συνδεδεμένα με την ίδια την εταιρεία, με τη Φίλιππο Ένωση ή με την ιδιοκτησία, όταν λένε «εμείς οι ίδιοι τα κάνουμε όλα αυτά».

Η τακτική που ακολουθεί ο επίσημος ιππόδρομος σε τέτοια ζητήματα είναι να ζητάει επίμονα και φορτικά την αποσιώπηση τους, όσο και αν είναι βέβαιο ότι θα επαναληφθούν την επόμενη μέρα ή μία από τις αμέσως επόμενες μέρες. Εκτός ότι αποτελεί λογοκρισία αυτό, είναι και πρακτικά ατελέσφορο.

Γκανιότα – φόροι

Οι αποδόσεις που πληρώνει ο ιπποδρόμος είναι το 80% της κάθε ιπποδρομίας.

Ήδη το έχουν μειώσει με τον λεγόμενο «φόρο στα μεγάλα κέρδη», ο οποίος όχι μόνο είναι άδικος αλλά όταν τον εφάρμοσαν τον Μάιο του 2010, στόχευσαν μόνο τον ΟΔΙΕ !

Ο ΟΠΑΠ πρακτικά κέρδισε μία απαλλαγή, αφού στην περίπτωση του καταργήθηκε ο παλιός φόρος που ήταν κατά τι δυσμενέστερος.

Αντί ο ΟΔΙΕ να υπερασπιστεί το 80%, να το διαφημίσει και να το αυξήσει όπου μπορεί, συζητάει τη μείωση του (προς το 60% !).

Το θέμα αυτό αποτελεί και την αιτία για την οποία έχουν διακοπεί οι σχέσεις ΟΔΙΕ και «οργανωμένων φιλίππων». Έτσι ο Ελληνικός ιπποδρόμος είναι ένας από τους λίγους στον κόσμο στους οποίους δεν λειτουργεί «racegoers club». Το Ελληνικό racegoers club ΠΑΝ.Ε.ΦΙΛ. δεν αναγνωρίζεται από τον ιπποδρόμο αλλά και δεν αναγνωρίζει τις διοικήσεις του, με τη σειρά του.

Η γκανιότα αυξάνει το ρυθμό με τον οποίο χάνουν τα χρήματα τους οι στοιχηματίζοντες στις ιπποδρομίες.

Είναι ένα «αναγκαίο κακό» σε όλα τα τυχερά παιχνίδια και στον αθλητικό στοιχηματισμό μέρος του οποίου είναι και ο ιπποδρόμος.

Έχει αποδειχθεί ότι η ευαισθησία του Ελληνικού ιπποδρομιακού κοινού σ' αυτό το ζήτημα είναι μικρή και γι αυτό το λόγο γίνεται (αποτολμάται !) η επιχείρηση μείωσης των αποδόσεων, εκ μέρους των ιπποδρομιακών αρχών.

Έχει όμως επίσης αποδειχθεί ότι το μεσοπρόθεσμο αποτέλεσμα που απορρέει από την αύξηση της γκανιότας είναι ακραία καταστροφικό, αφού οι αποχωρήσεις από το στοίχημα παίρνουν τη μορφή χιονοστιβάδας. Ο φιλίππος-παίκτης που δεν είναι «ευαίσθητος» την χρονική στιγμή της εξαγγελίας των προσθέτων φόρων, γίνεται πολύ γρήγορα «ευαίσθητος» από το οικονομικό αποτέλεσμα που προκύπτει.

Φόρος στην ιδιοκτησία

Από τα έσοδα του Ελληνικού ιπποδρόμου, το 20% της κάθε ιπποδρομίας δηλαδή, το 5% καταλήγει στο λογαριασμό επάθλων που τον διαχειρίζεται η Φίλιππος Ένωσις. Από το ταμείο αυτό πληρώνονται τα έπαθλα στους νικητές ίππους.

Πρόκειται για ένα πολύ μεγάλο ποσοστό, σε σχέση με ιπποδρόμους σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, όμως το συνολικό ύψος του στοιχήματος εκεί είναι πολύ μεγαλύτερο από το Ελληνικό.

Όταν η πολιτεία φορολογεί αυτό το ποσοστό και επιβάλλει μάλιστα και πρόσθετα τέλη κάθε τόσο, στο τέλος δεν αγοράζει κανένας άλογα, δεν υπάρχουν άλογα να τρέξουν και δεν γίνονται ιπποδρομίες !

Το 5% το κάνουν 3.80%, κάτι που δεν δικαιολογείται αφού πρόκειται βέβαια για κρατικό στοίχημα.

Αυτή η σαφώς αντιαναπτυξιακή πολιτική επιδρά άμεσα τόσο στην ποσότητα όσο και στην ποιότητα των ιπποδρομιακών συγκεντρώσεων και τελικά η ίδια η πολιτεία βγαίνει χαμένη.

Διαφήμιση και προβολή του προϊόντος

Η διαφήμιση του προϊόντος «ιπποδρομιακό στοίχημα» ή δεν γίνεται καθόλου ή γίνεται με εντελώς λανθασμένο τρόπο. Επειδή ο ιπποδρόμος δεν είναι καινούριο προϊόν (υπάρχει από το 1926) η οποιαδήποτε διαφημιστική καμπάνια που έχει σαν στόχο να γνωστοποιήσει (εκ νέου !) την ύπαρξη του, δεν φέρνει κανένα αποτέλεσμα και είναι καταδικασμένη.

Παραγωγή ιπποδρομιακού υλικού για να μάθει ο κόσμος ιπποδρόμο δεν έχει γίνει ποτέ.

Όπως γράψαμε και πιο νωρίς, στην ενότητα «Η οικονομική πορεία του ιπποδρόμου», ο αριθμός των ενεργών φιλίππων στις καλές εποχές, που έχει εκτιμηθεί σε 30,000 περίπου ήταν ένας πολύ μικρός αριθμός.

Αυτό ωφείλεται στο ότι δεν υπάρχει κατανόηση του αθλήματος από πλευράς ευρύτερων λαϊκών μαζών και πιο συγκεκριμένα δεν υπάρχει κατανόηση των μεθόδων πρόγνωσης, όταν πάνω σ' αυτές στηρίζεται το όλο οικοδόμημα που λέγεται ιπποδρομιακός στοιχηματισμός.

Δεν υπάρχει «γκλάμουρ» σε μία τέτοια προσπάθεια, ισχύει όμως ότι είναι «αναγκαία και απαραίτητη».

Θα πρέπει σ' αυτό το σημείο να διευκρινιστεί πάντως ότι πριν το 1998 (χρονιά που εγκαταστάθηκε το totalizator στο Φάληρο), δεν υπήρχε μεγάλο αντικείμενο στην οποιαδήποτε προσπάθεια να διαφημιστεί ο ιπποδρόμος, ενώ και οι τεχνολογίες που υπήρχαν τότε δεν ήταν άμεσα αποδοτικές όπως είναι οι σημερινές, στις οποίες το διαδίκτυο ως γνωστόν παίζει ένα πρωτεύοντα ρόλο.

Από το 1998 και μετά όμως, οι ιθύνοντες του Ελληνικού ιπποδρόμου ανέπτυξαν μία περίεργη νοοτροπία, και μία περίεργη εσωστρέφεια που οδήγησαν στο να απορριφθούν όλες οι σχετικές εισηγήσεις που τους έγιναν.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα το «Ολυμπιακό έτος 2004». Τη χρονιά εκείνη όλα τα Ολυμπιακά έργα διεφημίζοντο καθημερινά από την τηλεόραση και μέσω του internet. Ο ιππόδρομος του Μαρκόπουλου όμως, που είχε κι αυτός χτιστεί σαν «Ολυμπιακό έργο» απετέλεσε την εξαίρεση. Η Γ.Γ. Αθλητισμού προς την οποία είχε γίνει από φίλους του ιπποδρόμου η πρόταση να κάνει ένα φωτορεπορτάζ του Μαρκόπουλου στο internet, το αρνήθηκε.

Οικονομική επίθεση κατά του ιπποδρόμου από τον Ο.Π.Α.Π.

Ο Ο.Π.Α.Π. θεωρεί το ιπποδρομικό στοίχημα σαν ανταγωνιστικό προς τα δικά του προϊόντα (το ποδοσφαιρικό στοίχημα και τα αριθμοπαιχνίδια) και όπως έχει αφήσει να εννοηθεί, θα προτιμούσε να τερματισθούν οι οποιοσδήποτε ιπποδρομιακές δραστηριότητες στην Ελλάδα.

Προς τον σκοπό αυτό, ο Ο.Π.Α.Π. χρησιμοποιεί σήμερα την επιρροή του προς το Υπουργείο Οικονομίας και κρίνει ότι από το κλείσιμο του ιπποδρόμου θα κερδίσει μερικούς πελάτες - πρώην φιλίππους, καθώς επίσης και ότι θα ματαιώσει την οποιαδήποτε μελλοντική διαρροή πελατειακού κοινού προς την κατεύθυνση του ιπποδρομιακού στοιχήματος.

Πιστεύεται ευρέως ότι και οι άλλες στοιχηματικές εταιρείες που αναμένεται να αποκτήσουν άδεια λειτουργίας στην Ελληνική επικράτεια για παρόμοιους λόγους θέλουν να εκλείψει ο ιππόδρομος.

Συμπεράσματα

Ο ιππόδρομος πρέπει να θεωρείται «χαμένη υπόθεση».

Μία πολύ μικρή ελπίδα δίνει η πιθανότητα υλοποίησης των εκτεθέντων στην παράγραφο «Διαφήμιση και προβολή του προϊόντος» όμως αυτά έπρεπε να είχαν γίνει πριν πέντε-έξη χρόνια και τώρα είναι αργά.

Ο ρυθμός με τον οποίο μειώνεται το ιπποδρομιακό ενδιαφέρον είναι ραγδαίος και αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο το περασμένο δίμηνο (1η Αυγούστου 2010 - 30η Σεπτεμβρίου 2010), η πτώση του τζίρου ήταν 22%.

Το ίδιο δε είχε παρατηρηθεί και το αντίστοιχο περσινό δίμηνο (Αύγουστος 2009 - Σεπτέμβριος 2009).

Η αιτία είναι το σύνολο των καταστάσεων στις οποίες ήδη αναφερθήκαμε:

- (α) Ανταγωνισμός
- (β) Εταιρικό προφίλ
- (γ) Αγωνιστικό προφίλ
- (δ) Μείωση αποδόσεων - φόροι
- (ε) Έλλειψη σωστής διαφήμισης - προβολής

Ο ΟΔΙΕ αυτή την εποχή καταβάλλει μία προσπάθεια να «αλλάξει προϊόν». Να διοργανώνει στοίχημα σε ξένες ιπποδρομίες και να μπει και στο χώρο των ηλεκτρονικών παιχνιδιών, με ηλεκτρονικά παιχνίδια που έχουν σαν θέμα τους τα άλογα κούρσας πιθανόν.

Μπορεί να το πετύχει αυτό, με μικρότερη ίσως συνεισφορά στην κρατική οικονομία, αλλά οπωσδήποτε «Ελληνικός ιππόδρομος» δεν θα λέγεται πλέον !

Σαν μοναδική ελπίδα για το μέλλον δίνουμε τη δημιουργία ενός εντελώς νέου ιδιωτικού ιπποδρόμου, ο οποίος δεν θα πρέπει βέβαια σε καμία περίπτωση να είναι το Μαρκόπουλο. Αν μπορεί να χτιστεί ιππόδρομος στην Αθήνα και να τον αφήσει το κράτος να λειτουργήσει με ανταγωνιστικά κριτήρια, τότε μόνο θα είχε - ίσως- κάποιο νόημα.